

перша забезпечує організацію другої, що варто враховувати посадовим особам прокуратури при реалізації координаційної функції на практиці.

Список використаних джерел:

1. Захаров В. П. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі : [моногр.] / Захаров В. П., Колб О. Г., Мирончук С. М., Міліщук Л. І. – [2-ге вид., переробл. і допов.]. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2007. – 442 с.

2. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т. В. Ковальова. – Х. : Фоліо, 2005. – 767 с.

3. Шамрай В., Олійник І. Поняття і суть взаємодії, її значення // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. – № 1 (3). – С. 60-67.

4. Новий тлумачний словник української мови. – К. : Вид-во «АКОНІТ», 2003. – Т.1. – 926 с.

5. Философский словарь / Под ред. И.Т. Фролова. – 6-е изд., перераб. и доп. – М. : Политиздат, – 1991. – 560 с.

ПРО ДЕЯКІ ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Журавська З. В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки,
Ліховицький Я. О., здобувач Ужгородського національного університету

Як свідчить аналіз кримінально-виконавчого законодавства України та практики його застосування, забезпечення особистої безпеки засуджених відбувається у трьох напрямках, а саме шляхом: 1) закріплення зазначеного права в законодавстві; 2) визначення на правовому рівні порядку його реалізації [1, с. 47–48]; 3) реалізації цього права засудженими на практиці [2, с. 293–295].

При цьому кожен з визначених вище напрямів реалізується через певні правові форми (у наукових джерелах під формою розуміють зовнішній вияв якого-небудь явища, пов'язаний з його сутністю, змістом) [3].

Відповідно до буквального змісту ст. 10 КВК України, можна виділити такі форми забезпечення права засуджених на особисту безпеку: а) переведення засуджених у безпечне місце; б) здійснення інших заходів щодо усунення небезпеки; в) вирішення питання про місце подальшого відбування засудженими покарання; г) забезпечення безпеки засуджених у зв'язку з їх участю в кримінальному провадженні.

При цьому, як слушно зауважили науковці (А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець), остання форма є особливою формою реалізації засудженими зазначеного права, оскільки не пов'язана з процесом відбування покарання, а отже, з результатами впливу на особу основними засобами виправлення і ресоціалізації, а є наслідками участі її у кримінальному провадженні в тій чи іншій ролі [4, с. 115].

Щодо змісту першої форми – переведення засуджених у безпечне місце, то, як показали результати дослідження, при її реалізації на практиці виникає низка проблем через неврегульованість нормативно-правовими актами України багатьох суттєвих моментів. Зокрема, у ч. 2 ст. 10 КВК зазначено, що адміністрація УВП уживає заходів для переведення засудженого в безпечне місце, проте ні на законодавчому, ні на відомчому рівнях поняття «безпечне місце» не сформульовано. А це, у свою чергу, знижує рівень ефективності діяльності персоналу УВП з виконання цього завдання та зменшує можливість забезпечення безпечних умов життєдіяльності засуджених у місцях позбавлення волі. Водночас, відповідно до буквального змісту п. 89 Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, то до безпечних місць в УВП слід віднести: окрему камеру ПКТ, СІЗО та карцеру.

У свою чергу, науковці дають так зване розширене тлумачення [5, с. 411] поняття «безпечне місце», відносячи до

нього (О. В. Лисодєд) будь-яке вільне приміщення УВП, доступ до якого сторін конфлікту, інших засуджених чи персоналу установи є обмеженим або забороненим (житлові приміщення іншого відділення чи іншої дільниці, кімнати чергової частини, вільні камери ПКТ, ДІЗО тощо) [6, с. 49]. На нашу думку, такий підхід є більш обґрунтованим, а тому варто було б його закріпити в п. 89 зазначених Правил та у примітці до ст. 10 КВК України. Крім цього, у науці кримінально-виконавчого права виведено саме поняття «безпечне місце», під яким в УВП необхідно розуміти спеціально обладнані для цих цілей приміщення, камери ДІЗО, карцерів тощо [7, с. 215].

Становить інтерес у цьому контексті підхід, що закріплений у п. 173 Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань Російської Федерації, у якому зазначено, що, крім інших приміщень, із цією метою можуть бути використані камери ДІЗО, ПКТ чи карцеру [8, с. 74]. Крім цього, на відміну від аналогічних Правил України, у цих Правилах виключено спеціальний розділ XXI «Перевід засудженого в безпечне місце», у якому передбачена процедура вирішення питання, пов'язаного із забезпеченням особистої безпеки засуджених [8, с. 74], яку, безсумнівно, варто врахувати й у чинному законодавстві та підзаконних актах України.

Отже, узагальнивши викладене, можна сформулювати таке визначення поняття «безпечне місце в УВП»: це будь-яке вільне або спеціально обладнане приміщення, включаючи окрему камеру ДІЗО, ПКТ чи карцеру, доступ до якого сторін конфлікту, інших засуджених чи персоналу колонії без спеціального дозволу є обмеженим чи забороненим, та яке повною мірою забезпечує особисту безпеку засудженого, який, згідно із законом, звернувся за допомогою.

При цьому вільним приміщенням слід розуміти будь-яке службове приміщення, ізольоване від засуджених (кімната карантину в медсанчастині; кімната для затриманих осіб у черговій частині; службові кабінети персоналу УВП тощо), доступ до якого є забороненим для засуджених (а в окремих

випадках – і персоналу колонії). Обладнання таких приміщень здійснюється відповідно до вимог розділу II зазначених Правил. На відміну від попереднього, спеціальне приміщення обладнується таким чином, щоб забезпечити безпечні умови проживання в ньому засуджених, а також безпечні умови роботи (служби) для персоналу УВП. До таких, зокрема, й відносяться окремі камери ДІЗО, ПКТ та карцеру, про які йдеться у п. 89 Правил.

Список використаних джерел:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України : наук.-практ. комент. / А.Х. Степанюк, І.С. Яковець; за заг. ред. А.Х. Степанюка. – Х. : Юрінком Інтер, 2005. – 560 с.

2. Карпачова Н. І. Забезпечення прав і свобод людини в пенітенціарних закладах / Н. І. Карпачова // Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні : доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. – К., 2004. – С. 278–308.

3. Тлумачний словник української мови : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : uktdic.appspot.com/?q=форма.

ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРИ

Колб О. Г., доктор юридичних наук, професор директор навчально-наукового інституту права та психології НАВС

Крук О. М., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Необхідність постановки даного питання в якості окремого наукового завдання обумовлена наступними обставинами:

– по-перше, прийняттям у жовтні 2014 року нової редакції Закону України «Про прокуратуру», в ст. 1 якого зазначена мета діяльності органів прокуратури в нашій державі – захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави;